

*Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja
Priekšsēdētājs*

7.11.2023

David McAllister
Ārlietu komitejas
priekšsēdētājam
BRISELĒ

Temats: Atzinums par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā — 2023. gada ziņojums (2023/2118(INI))

Godātais priekšsēdētāj!

Saistībā ar minēto procedūru Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejai tika uzdots iesniegt atzinumu Jūsu vadītajai komitejai. 2023. gada 13. jūlija sanāksmē tā nolēma atzinumu nosūtīt vēstules veidā.

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja iepriekš minēto jautājumu izskatīja 2023. gada 7. novembra¹ sanāksmē. Šajā sanāksmē tā nolēma aicināt par jautājumu atbildīgo Ārlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut turpmāk minētos ierosinājumus.

Ar cieņu

Robert Biedroń

¹ Galīgajā balsošanā piedalījās: *Isabella Adinolfi, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Seán Kelly, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Radka Maxová, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans, Angelika Winzig, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska*

IEROSINĀJUMI

1. nosoda pastāvīgo regresu attiecībā uz cilvēktiesībām, tostarp sieviešu tiesībām un dzimumu līdztiesību, un sievietes žurnālistes, aktīvistes un cilvēktiesību aizstāves, tostarp SRVT aizstāves, ir īpaši apdraudētas un pastāvīgi pakļautas uzbrukumiem; nosoda smagos cilvēktiesību pārkāpumus Afganistānā kopš talibi pārņēmuši varu valstī, jo īpaši dzimumu aparteīda politiku, kas vērsta uz sieviešu un meiteņu tiesību apspiešanu; nosoda Irānas Parlamentu par to, ka tas ir pieņēmis jaunus drakoniskus tiesību aktus, kas paredz bargākus sodus sievietēm, kuras pārkāpj hidžāba noteikumus; atkārtoti pauž nelokāmu atbalstu kustībai “Sievietes, dzīvība, brīvība” Irānā; turklāt norāda, ka cilvēktiesību ievērošana ir nepieciešamība demokrātijas īstenošanai; atkārtoti aicina nodrošināt *GAP* III pilnīgu īstenošanu un dzimumu līdztiesības un sieviešu un meiteņu iespēju veicināšanas politiku noteikt par prioritāti ES ārējās attiecībās gan divpusēji, gan daudzpusējos forumos; uzsver, ka pamattiesību un pamatbrīvību ievērošanai ir jābūt neatņemamai ES pievienošanās procesa sastāvdaļai; uzsver, ka cilvēktiesības, demokrātija un tiesiskums ir savstarpēji atkarīgi un visām ES dalībvalstīm ir pilnībā jāievēro ES vērtības; uzsver, ka ES ir jāievēro pamattiesības, īpašu uzmanību pievēršot tās ārējai dimensijai, lai kļūtu par uzticamu dalībnieku Eiropas un globālajās ārējās attiecībās, tostarp attiecībā uz sievietēm un LGBTI personām; šajā sakarībā uzsver, ka dalībvalstīs pieaug pret dzimumu līdztiesību vērstas, antidemokrātiskas un homofobiskas iniciatīvas; uzsver, ka no LGBTI brīvām zonām, kas Polijā tika ieviestas 2019. gadā, un homofobiskām slepkavībām Slovākijā nav vietas mūsu Savienībā, un aicina populistiskās partijas šajās attiecīgajās dalībvalstīs ar iecietību respektēt indivīda cieņu; norāda uz pieaugošo regresu seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību jomā, kas ir pamattiesības, un uzsver, ka uzbrukumi SRVT ir taktika, ko ierasti izmanto antidemokrātiski dalībnieki, lai vēl vairāk vājinātu tiesības un brīvības Eiropas Savienībā un starptautiskā mērogā;
2. uzsver, ka sievietes un meitenes, tostarp LGBTI personas, konfliktos ir neaizsargātākas; nosoda neprovocēto un nelikumīgo Krievijas karu pret Ukrainu un tā nesamērīgās sekas attiecībā uz sievietēm un meitenēm; atzīst ukraiņu sieviešu kareivju un to sieviešu drosmi, kas sniedz nemilitāru atbalstu, veidojot otro aizsardzības līniju uz vietas; prasa, lai Krievija tiktu saukta pie atbildības par visiem cilvēktiesību pārkāpumiem pret sievietēm un meitenēm, tostarp, bet ne tikai, par visiem dzimumbalstītas vardarbības, piemēram, seksuālas vardarbības un izvarošanas, gadījumiem; aicina visiem upuriem nodrošināt tiesu pieejamību;
3. stingri nosoda visu veidu ar dzimumu saistītu vardarbību un prasa izlēmīgi rīkoties, lai izbeigtu seksuālas vardarbības izmantošanu par kara ieroci, aizsargātu cietušos un palīdzētu viņiem un uzlabotu viņu piekļuvi tiesu iestādēm; norāda, ka saskaņā ar ANO DP Rezolūciju 1820 (2008) izvarošana un cita veida seksuāla vardarbība var būt kara noziegumi, noziegumi pret cilvēci vai konstitūtīvs akts attiecībā uz genocīdu; aicina dalībvalstis ievērot savus pienākumus saukt pie atbildības personas, kas ir atbildīgas par šādām darbībām, un uzsver, ka ir svarīgi izbeigt nesodāmību; ar bažām norāda uz to, ka tiek praktizēta sieviešu dzimumorgānu kropļošana, bērnu un piespiedu laulības, ar “goda aizstāvēšanu” saistīta vardarbība, “morāles policijas” darbības un sieviešu un meiteņu tirdzniecība; atzinīgi vērtē ES pievienošanos Stambulas konvencijai un mudina visas Eiropas valstis to īstenot; uzsver, ka ir svarīgi dzimumbalstītu vardarbību noteikt

par nozieguma jomu saskaņā ar LESD 83. panta 1. punktu, un atkārtoti norāda, ka izvarošana, pamatojoties vienīgi uz piekrišanas neesamību, ir jānosaka par krimināli sodāmu saskaņā ar ES tiesību aktiem;

4. uzsver, ka sievietes un meitenes no etniskām, reliģiskām un ticības minoritātēm ir pakļautas vēl lielākai dzimumbalstītai vardarbībai un diskriminācijai; uzsver pastāvīgo LGBTI+ personu diskrimināciju un aicina ES un tās dalībvalstis nepārprotami nosodīt jebkādu stigmatizāciju, naida noziegumus un naida runu, vajāšanu, tā dēvētās konversijas terapijas, interseksuālu dzimumorgānu kropļošanu, “korektīvo” izvarošanu un visa veida vardarbību;
5. uzsver, ka SRVT ir cilvēktiesības un ES dalībvalstīm tās ir jāievēro saskaņā ar starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem, un pauž dziļas bažas par globālo regresu dzimumu līdztiesības un SRVT jomā, cita starpā Eiropas Savienībā; nosoda Polijas Konstitucionālās tiesas 2020. gada oktobra lēmumu un Ungārijas valdības lēmumu piespiest tos, kas vēlas veikt abortu, klausīties augļa sirdsdarbību un aicina nekavējoties atcelt šos lēmumus; uzsver, ka ir svarīgi rādīt priekšzīmi, un atkārtoti aicina ES Pamattiesību hartā nostiprināt tiesības uz likumīgu un drošu abortu; aicina ES saistībā ar cilvēktiesību veicināšanu un ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu piekļūvi SRVT noteikt par vienu no prioritātēm; aicina atbalstīt cilvēktiesību aizstāvjus un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas veicina un atvieglo piekļūvi SRVT un kuru darbu apdraud pilsoniskās sabiedrības telpas samazināšanās; uzsver, ka ir vajadzīga dzimumsensitīva humānā palīdzība, lai tā varētu sasniegt visneaizsargātākās personas, kurām tā ir vajadzīga; prasa nodrošināt vispārēju piekļūvi SRVT pakalpojumiem un jo īpaši nodrošināt piekļūvi SRVT veselības centriem, tostarp visaptverošai ģimenes plānošanai, kontracepcijai un objektīvai informācijai, pirmsdzemdību, dzemdību un pēcdzemdību aprūpei, kā arī HIV aprūpei, tostarp PEP/PREP zālēm; atkārtoti apstiprina, ka kvalitatīvas visaptverošas seksuālās un reproduktīvās veselības, tiesību un pakalpojumu liegšana ir dzimumbalstītas vardarbības veids; uzsver, ka sievietēm un meitenēm konflikta un pārvietošanas laikā ir vajadzīga pastāvīga piekļūve seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumiem, tostarp piekļūve drošām dzemdībām, ģimenes plānošanas pakalpojumiem, likumīgiem un drošiem abortiem vai izvarošanas klīniskai pārvaldībai; aicina darīt pieejamus līdzekļus būtisku un dzīvību glābjošu seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumu sniegšanai saskaņā ar ANO obligāto sākotnējo pakalpojumu paketi; nosoda citus pastāvīgos mēģinājumus stigmatizēt un samazināt seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pieejamību; nosoda visus draudus, uzbrukumus un sodus aktīvistiem, kas palīdz sievietēm piekļūt kontracepcijai vai abortam, piemēram, *Justyna Wydrzynska* notiesāšanu Polijā 2023. gada martā;
6. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt meitenēm piekļūvi kvalitatīvai izglītībai un vienlīdzīgas iespējas, kas ir priekšnosacījums pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm un viņu tiesību pilnīgai izmantošanai; atkārtoti uzsver, cik svarīga ir vecumam atbilstoša, uz pierādījumiem balstīta visaptveroša dzimumizglītība gan ES, gan ārpus tās, lai izskaustu dzimumu stereotipus un kaitīgas sabiedrības normas; norāda, ka visaptveroša izglītība, tostarp, bet ne tikai, zinātniskā izglītība, piemēram, *STEM* priekšmeti, ir svarīga, lai nākotnē iegūtu prasmes, pienācīgu darbu un darbvietas un lai lauztu dzimumu stereotipus un aizspriedumus.

**PIELIKUMS: TO STRUKTŪRU VAI PERSONU SARAKSTS, NO KURĀM
ATZINUMA SAGATAVOTĀJA IR SAŅĒMUSI INFORMĀCIJU**

Šo sarakstu ir sagatavojusi un par to ir atbildīga tikai atzinuma sagatavotāja. Strādājot pie atzinuma projekta un līdz tā pieņemšanai komitejā, atzinuma sagatavotāja saņēma informāciju no šādām struktūrām vai personām.

Struktūra un/vai persona
Atzinuma sagatavotāja paziņo, ka nav saņēmusi informāciju ne no vienas struktūras vai personas.
Atzinuma sagatavotāja: <i>Arba Kokalari</i>